

Antonín Manto-Mrnka: Fascínuje mě surové prostředí

Antonín Manto-Mrnka

Vždy jde hlavně o pocit

Mýty a legendy, fantazie a hravost se setkávají v tvorbě Antonína Manto-Mrnky: v jeho ateliéru, v galerii na pražské Kampě a na mnoha dalších místech, kam se jeho artefakty dostanou, ať už v Česku, nebo ve světě.

V ateliéru nabývají jeho myšlenky prvotních tvarů. Sklárna a slévárna, to jsou prostory, kde vše dostává pevnou a konečnou podobu. Každé z těch tří míst má specifickou energii. Stejně tak i Antonín Manto-Mrnka má tři různé podoby.

Navštívit jej při práci je fascinující zážitek. V jeho ateliéru vládne klid domova a pohoda. Však tu také žijí dva lidé, kteří se znají řadu let. Antonínova žena, jeho múza, jde po jeho boku od dob jejich vysokoškolských studií.

Ve sklárně zase pozorují, jak se Antonín—muž mění v Antonína—kluka. Hraje si, baví se a zároveň s napětím sleduje každý pohyb svých spolupracovníků. Má radost ze společné práce a přitom s pokorou a obdivem k řemeslu drží nitky dění ve svých rukou.

Ve slévárně se pak ponoří do sebe a naprosto se soustředí, jako by tančil s ohněm. „Atmosféru fabriky miluju.

Třeba slévárnu Králův Dvůr. Industriální novogotika těch domů mě fascinuje. Když tam člověk ráno přijde a seshora zasvítí světlo jako do chrámu, má to úžasné kouzlo. Duch fabriky je přítomen a celé místo se stává velkou inspirací.“

Ráno ale nebývá tou nejoblíbenější dobou tvůrčích lidí, umělců...

Ano, takový hloupý zvyk ještě z dob Rakousko-Uherska, chodit tak brzo ráno do práce. Když si představíte pološíleného výtvarníka, jak nastoupí v šest hodin do fabriky a říká si: „Co já tady dělám, chci domů, mám ještě spát!“ – tak to je přesné. Jenže pak se rozkouká, nasaje atmosféru, zasoustředí se a začne kreslit.

Takže tvorba přímo na místě?

Tak i tak. Pokud jde o věci složitější, které se pak skládají dohromady, musím si předem připravit nějaké šablony, aby vše fungovalo. Ale kresby vznikají na místě. Používám prastarou technologii – lití do otevřené formy. Je bezvadné, že člověk vlastně díky tenkým a tlustým čarám, které vyrývá do písku spojeného s bentonitem, vytváří kaligrafické napě-

Moje inspirace? Symboly *starověkých* civilizací a příroda

Díla ze souboru Banquet

tí. Kdyby byly rovné jako trubka, byly by nudné. Díky téhle struktuře mají charakter. Mně se hrozně líbí, že přitom člověk pracuje ne příliš sofistikovaně, nemůže si vše vymyslet dopředu. I sám materiál tvoří. Má to svoji mystiku. I když to možná zní divně.

Ale mystika je silně spjata s vaším dílem, z ní ve velké míře vycházíte.

Mám rád staré civilizace, studoval jsem jejich projevy v jeskyních a muzeích různé po světě. Je jedno, jestli jsou ze Sumeru, keltské, africké nebo americké, na zdech nebo třeba na kostech. Lidé tenkrát používali fascinující symboly, které i dnes působí nesmírně silně. A líbí se mi staré šperky, takové ty neumělé. I odtud pochází podstatná část mé inspirace, kterou pak doplňuje příroda.

Jste výtvarník tělem i duší, ale výtvarnou školu jste nestudoval. Chybí vám?

Dnes to považuji za určitou výhodu. Nemám díky tomu jakési „zatížení“, o kterém často slyším od kolegů. V období studia bývá člověk velmi ovlivnitelný a diktatura kantorů je někdy tak silná, že trvá i mnoho let, než se jim pak podaří určitého jejich vlivu zbavit, osvobodit se ve vlastní tvorbě. Nebyl jsem ale zase tak daleko. Vždycky jsem se chtěl stát výtvarníkem, umělcem. V dětství jsem trávil spoustu času malováním, vyráběním různých objektů. Rodiče viděli, že to myslím naprosto vážně, a zděsili se. Měli strach, jak se užívím. Rozhodli, že bude praktičtější, když vystuduju něco mnohem použitelnějšího, a tak jsem skončil na Vysoké škole chemicko-technologické. Díky bohu jsem ale studoval technologii silikátů – skla, keramiky, porcelánu. To jsou materiály, se kterými pracuji dodnes. Mám také velkou výhodu, že spousta mých kamarádů je v tom průmyslu na různých pozicích, a když potřebuju radu nebo pomoc, mohu se na ně obrátit.

Návrhy realizací, kresba představuje jazyk

Foukání, neuvěřitelný „skleněný koncert“

To pravé skleněné kouzlo spočívá v detailech

Z nové kolekce

Sklárna je *úžasný organismus*, dokonalá souhra

Co tedy bylo na začátku vaší umělecké cesty? Sklo?

Na začátku bylo slovo... Když jsem potkal svou ženu, studovala na Karlově univerzitě klasickou filologii, čili starou řečtinu a latinu, obor ryze praktický, já byl chemik ve službách státních restaurátorských ateliérů. Vyprávěl jsem jí o silikátech – zrovna byla na programu keramika – a ona se nadchla. Keramiku milovala, chtěla ji hned zkusit. Postavili jsme na zahradě dílnu a začali tvořit. Díky pozitivním reakcím lidí jsem se rozhodl, že to pustím do světa. Zařídili jsme si obchod, já šel na volnou nohu. Vše se rozběhlo výborně, získal jsem nezávislost i čas pro nové věci. Začal jsem pracovat s litinou, dřevem a nakonec se sklem.

Z vašich skleněných objektů mám pocit renesance...

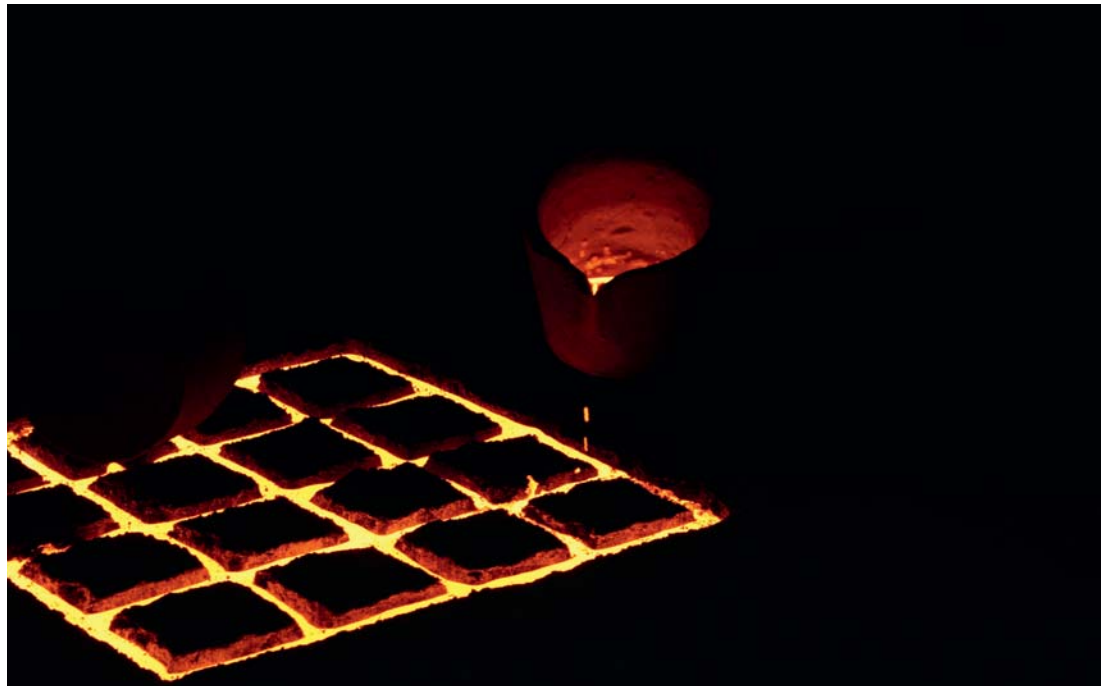
Renesance má v sobě takovou hravost, velikánské uvolnění. Tenkrát dělali věci, které chtěli používat, dělali je pro sebe a svou radost. Já si také rád hraju a se sklem jsem začal pracovat, protože jsem chtěl mít své vlastní sklenice pro večere s přáteli. Šel jsem, udělal si je a sklárna mi učarovala. Je to úžasný organismus, kde jde o dokonalou souhru lidí. Vše se musí připravit a rozhodnout během pár vteřin, velikost, přesný tvar a tak dále. Když to člověk nezvládne, zabloudí, a to je špatné, nedá se vrátit, jen všechno rozbít a začít znova. Když se to ale povede, přijde báječný pocit úspěchu pro všechny.

Preferujete přesto jeden materiál?

Materiál, to je prostředek, cesta, která vede tam, kam se chcete dostat. Jsou věci, které uděláte pouze z litiny, jiné jen ze skla, někdy se obojí kombinuje. Vždy je to ale myšlenka, o kterou jde – pocit. A myslím, že ten se dá navodit stejně tak z litiny jako ze skla.

Na čem právě teď pracujete?

Na výstavy a veletrhy teď připravuji projekt HOSTINA BOHŮ. Skládá se

Magie ohně se rozehrává při výrobě mříže

Celkový dojem dotváří kombinace materiálů

Takhle se vyrábějí židle pro bohy...

Mám velký *respekt z prostoru* – nic by ho nemělo narušovat

Přitahují mě monumentální věci

Foto: Kryštof Mrnka a archiv A. Manto-Mrnky

z obřích židlí a obřích stolu, na kterém budou velké skleněné organické nádoby, talíře a číše. Diváci budou pozorovateli jakési symbolické hostiny. Součástí je i dokumentární film o vzniku všech těch objektů zachycující celý proces zrodu jednotlivých předmětů – ale třeba už i židli pro konkrétní klienty.

Vaše obří židle mají úspěch, jsou to vlastně sochy, které člověku dodávají královský pocit.

Kolikrát mi ani nejde do hlavy, že lidé za mnou přijedou přes půl světa, jsou v Praze pár dní, u mě ve studiu třeba dvě hodiny a rozhodnou se, že si židli koupí, nechají si ji na dálku poslat a jsou spokojení. Přitom je to tak zásadní zásah do prostoru. Z prostoru mám osobně velký respekt, protože jsme jeho součástí a nic ho nemá narušovat. Je to bláznivé. ■

- **Antonín Manto-Mrnka,**
- (*1960). Od dětství chtěl být výtvarníkem.
- Má ruské předky – talent zdědil zřejmě
- od svých strýců, kteří pracovali v carských
- dílnách, jeden maloval ikony, druhý je
- zlatil. Vystudoval Vysokou školu chemicko-
- technologickou, obor technika silikátů.
- Rok pracoval v truhlářské dílně, aby se
- naučil práci se dřevem. Se ženou si pak
- otevřel keramickou dílnu, začal pracovat
- s litinou, porcelánem, sklem. Své objekty
- vystavuje na veletrzích a v galeriích
- v Česku i po světě. Letos otevřel svou
- vlastní galerii v pražské Všehrdově ulici.